

MEZMURLAR Kitabına Kısa Bakış

“toplulu tapınmalarda ve kişisel dualarda
Mezmurlar’ın bir sıra düzeni içinde
dua ve ilahi olarak kullanılması;
ve Mezmurlar’ın ruhani hayatımız için önemi
üzerine bir çalışma”

Rev. Robert E. Lynn

Reform Semineri Notu

© Türk Dünyası Presbiteryen Kilisesi
www.presbiteryen.org

İçindekiler

Giriş
Hristiyan Hayatında Mezmurlar
Mezmurlar’ın Dili
Mezmurlar’ın Duygu Dili
Mezmurlar ile Kazandığımız Anlayış
Aylık Düzendeki Mezmur Okumaları

Giriş

Mesih'e iman ettiğimde, ilk zamanlarda Mezmur kitabı üzerine çok az zaman harcadım. Birkaç Mezmur'u iyi biliyordum. Ancak, kitap bütün olarak bana pek tanıdık değildi, iyi bilmiyordum. Sonra Rab hayatımda harika bir şey yaptı. Bu da Hollanda'da Amsterdam şehrinde oldu. 1989 yılı Amsterdam'ın kalbi olan parkta bulundum. Hunder parkında hiçbir neden olmaksızın veya kendimin anlayamayacağı bir neden yüzünden, kitabımda Mezmur 24'ü birdenbire açıverdim. Neden Mezmur 1'den başlamadığımı kendim dahi anlayamadım. Ancak açtığımda, Mezmur 24'den okumak istedim o anda. Sonra 25. Mezmur'u okudum. Sonra 26'dan devam ettim. Sonra 27; ve hayatım boyunca bu şekilde devam etti.

Mezmurlar hayatım boyunca benim arkadaşım oldu. Kutsal Kitap'ta bir ayet veya bir bölüm okuyacağım zaman mutlaka bir de Mezmur okuyorum. Kendi günlük okumalarımda Anglikanların bastığı bir kitabını okuyorum, tabi bu günlük okuma kitabında Mezmurlar da her zaman duaların bir parçası.

Eğer Mezmurlar sizin devamlı arkadaşınız haline gelmişse, bunu sağlayabilirsiniz. Mezmurlar ilahi ve

ruhsal ezgi olarak söylenebilir; dua olarak söylenebilir. Onları okuyoruz, tapınmamızın bir parçası olarak söylüyoruz...

“Tanrı hakkında Mezmurlar bize anlatıyor ve öğretiyor?” diye düşündüğümüzde, Mezmurlar’da gerçekten çok şey var. Tanrı’yla ilişkimizde gelişmemiz büyümemiz için pek çok şekilde Mezmurlar’ı kullanabiliriz.

Bu yüzden ümit ediyorum ki, bu yaptığımız çalışmada hayatınız boyunca sizin için de Mezmurlar çok önemli rol oynarlar.

Saygılarımla,

Rev. Robert E. Lynn

1-) Hristiyan Hayatında Mezmurlar

Belki farkında değilsiniz ancak son yemekte Mesih İsa ve öğrencileri 118. Mezmur'u söylüyorlardı. Bu olay, Mezmurlar'ın yüzyıllar boyunca kullanımını ve İsrail'in gündelik hayatına girmiş olduğunu bize gösteriyor.

Efesliler ve Koloseliler mektuplarında Pavlus **"birbirinize Mezmurlar, ilahiler, ruhsal ezgiler söyleyin"** diyor. Ve hepimiz biliyoruz ki, Yeni Ahit devamlı Eski Ahit'e yönelir ve oradan bahseder. Özellikle Mezmurlar da Yeni Ahit'te çok kullanılan ayetlerdir; devamlı referans verilen ayetlerdir. Yeni Ahit'te 35 farklı Mezmur'dan 55 farklı alıntı var.

Şimdi İncil sonrası döneme bakalım. Sezariye bölgesinin Episkoposu Eusebius, aynı zamanda tarihçi ve o dönemde yaşamış; Mezmurlar hakkında şöyle söyledi: **"Rab'bin bize verdiği Mezmurlar ilahi olarak her yerde her zaman uygulanmıştır; ve bu emre itaat edilmiştir"** demiştir.

Başka bir kilise babası da Tertulyan, yazılarında ev ibadetlerinde Mezmurlar'ın kullanımından bahsediyor. Ve evlenen kişilerin de yine Mezmurlar'ı kullanmasını tavsiye ediyor.

Aynı zamanda kilise babaları, rahipler, manastırda yaşayan keşişler Mezmurlar'ı kullanmış ve ezberlemeyi teşvik etmiştir.

Başka bir örnekte Aziz Jerom, Kudüs manastırında yaşayanlara “**bir rahibe eğer Mezmurlar'ı bilmiyorsa manastırda kalamaz**” demiştir. Aziz Benedict'in manastırında bütün keşişler bir hafta içinde 150 Mezmur'u birden söylüyorlar.

Latin kilisesinde şöyle bir söyleyiş vardır: “**Her zaman dudaklarınızda bir Mezmur, yüreğinizde Mesih.**”

Bu yüzden zamanla Mezmurlar, hem ilahilerde hem yazılı ibadette, hem de özel tapınmalarda ve ev ibadetlerinde tapınma hayatına girmiştir.

Bazıları Protestan hareketlerinin eski ibadet şekillerini tamamıyla sildiğini düşünebilir; bu bazı konular için bu doğru olabilir de. Ancak Mezmurlar konusunda doğru değildir. Örneğin, genel dua kitabını düşünün (*Book of Common Prayer*), bu kitabın ilk baskısı 1552'de çıktı. Her sene her Pazar günü için olan tapınmalarda Mezmurlar mutlaka okunuyor. Hepsi değil tabii, ancak kendi özel tapınmanız için bu verilen programa göre, bir ay içinde yüz elli Mezmur'un tamamını okuyabiliyorsunuz, eğer programı takip ederseniz...

Cenova'daki reform sürecine bakalım: 1562 yılında Mezmur kitabıyla ilgili bir program yaratılmıştı. Ve bütün 150 Mezmur müzikle söyleniyordu. Mezmurlar,

Cenova kilisesine tapınma müziği olarak girdi. Tapınma müziğinde kullanılanlar Mezmurlar'dı. Ve bu hazırladıkları Mezmur kitabı, o kadar popüler olup beğenildi ki, iki yıl içinde 62 baskısı çıkarıldı. Ve daha sonra da 20 dile çevrildi. Bu Mezmurlar'ın kullanışı genelleşmeye başladıktan sonra da İngiltere'de, Hollanda'da ve Kuzey Amerika'da Reformasyonun bir parçası haline geldi.

Reformasyonun dinsel parçası haline gelen Mezmurlar'ın tapınmada kullanımı ile Amerika'da da müziğe uygulanışını görüyoruz. Puritanlar tarafından New England'da basılmış (1640) Mezmur kitabı da müziğe uygulanmıştır.

Bu duruma bakacak olursak, Mezmurlar'ın reformcu babalarının üzerinde ne kadar derin bir etkisi olduğunu ölçmek gerçekten zor. Ancak bir öykü reformasyon üzerine etkisini anlamakta bize yardımcı olabilir; özellikle ne kadar derin bir etkisi olduğunu...

Fransız Protestanlar (Hügonotlar) Mezmurlar'a olan sevgileriyle tanınırlardı. Bu insanlar Mezmurlar'da Tanrı'nın sevgisini derin bir şekilde ifade bulduğu fark etmişlerdi. Bu insanlar, Mesih'e olan derin imanları yüzünden çok acı çekmişlerdir. Aziz Bartolomeo gününde 4000 Hügonot öldürülmüştür –*imanları yüzünden (aynı zamanda pek çok insan öldürülmüştür –imanları sebebiyle)*. Bu insanların çoğu özellikle canlı, canlı yakılarak öldürülmüşlerdir.

Hügonotlar'ın yakılmaya götürüldükleri zaman, çok ilginç bir alışkanlıkları vardı. Ölüme götürülürken, bütün yol boyunca ilahi olarak Mezmurlar'ı söylüyorlardı. Doğal olarak bu da hükümet için korkunç bir sorundu. Hügonot hareketini durdurmaya çalışıyorlardı. Ancak Hügonotlar ölüme giderken, Tanrı'ya ilahilerle gidiyorlar, hükümet de burada bir şey yapamıyordu. Çünkü onlar Tanrı'ya ilahiler söyleyerek ölümlerine gidiyorlardı. Ve hükümet onları durduracak bir şey yapamıyordu.

Hügonotlar'ı yakmadan önce bu sefer, tek yaptıkları yöntem de dillerini koparmak oldu. Onların kullanışıyla Mezmurlar, gerçekten Tanrı'ya karşı derin bir ibadet haline gelmişti. Bugüne kadar pek çok İskoç, Hollanda'lı ve Kuzey Amerikalı'lar ibadetlerde Mezmurlar'ı ilahi olarak söylerler.

Sizin kilisede durum nasıl bilmiyorum ama, Kuzey Amerika'da bugünlerde maalesef Mezmurlar kullanılmıyor. Birkaç çok sevilen Mezmurlar var tabii, bazen de Mezmurlar'dan alınmış hamt ilahileri söylenir; ancak kiliselerimizde çoğunlukla Mezmurlar tam olarak kullanılmıyor.

Mezmurlar'da bazı zorluklar olduğunu düşünebilirsiniz. Bazen size çok uzak gözükebilirler. Sanki çoktan kaybolmuş veya uzaklaşmış bir dini bağlamdan kaynaklanıyor gibi gözükebilirler –*ancak öyle gözükmesi Mezmurlar'ı kullanmamız açısından bir engel değildir. Çünkü Mezmurlar'ı sürekli ve düzenli*

olarak gündelik yaşamımıza sokmazsak, Mezmurlar bize hep uzakmış gibi duracaktır.

Bu yüzden özellikle tarihsel uzaklık, Mezmurlar'ı kullanmada kadar rahat olamamızı biraz açıklayabilir. Bazı Mezmurlar bizim için doğrudan uygun gözüküyor. Mezmur 23 okurken “**Rab benim çobanımdır**” ifadesini görüyoruz; tamam, bunu anlayabiliriz. Ve bazıları da Mesih'le ilgili, özellikle Mezmur 22. Bu Mezmur'daki ağlayış bize çok tanıdık geliyor. Bu ayetleri Mesih'in çarmıh üzerinde verdiği ağlayış diye anlıyoruz. Bunun dışında, buna benzer birkaç Mezmur dışında, diğer Mezmurlar anlam açısından biraz daha uzak gelebiliyor; ve bu yüzden zorluk çekebiliyoruz.

Ancak bu uzaklık sorununun bizi rahatsız etmesine izin vermemeliyiz. O zaman Mezmurlar'ın bize tarih olarak uzak olması veya şimdi bizim bu yüz yılda olmamız, bizim Mezmurlar'ı okumamıza engel olmamalıdır.

Bu uzaklık neden bizi rahatsız etmemelidir? Birinci sebep Mezmurlar'ın tarihidir. Tanrı'nın halkı tarafından Mezmurlar her zaman söylenmiştir ve hep bu devam etmiştir. 2000 yıl boyunca kiliseler bu duaları söylediler. Ve yüzyıllar boyunca da İsrail bu duaları, ilahileri söyledi. Yüzyıllar süren bir devamlılık var. Ve bu bağlılık yüzünden de çok eskiden yazılmış olan metinler bu güne bağlanıyor. Bu yüzden Mezmurlar kitabını cemaate vermek zorundayız. Neden? Çünkü

yüzyıllar boyunca kilise, tapınmasını bu Mezmurlar kitabı altında bu günlere taşımıştır.

2000 yıldır kullanılan bu Mezmurlar, geçmiş ve gelecek arasında, şimdiki zaman arasında köprü kuruyor. Yalnızca Eski Ahit metni olarak kalmıyorlar, bu Mezmurlar ilahi olarak söylenmiş, ibadette kullanılmış; hem geçmişte hem bugün için kilisenin söylediği dualar ve ilahiler olarak Tanrı halkının yaşamının bir parçası olmuşlardır. Mezmurlar yalnızca eski zamandaki insanlar için değildir; hem bizim tarihimize kadar gelmiş, hem de bizim için anlamı olan sözlerdir.

Örneğin, bir Mezmur'u alıp yalnızca hiçbir yorum olmadan, ağızınızda bir dua olarak söyleyin, okuyun. Örneğin Mezmur 23, "*Rab benim çobanımdır*" ya da bir cemaatin şu sözleri kullandığını düşünün: Mezmur 67 ve 95'te "*Tanrı bizi bereketleyecek ve dünyanın tüm uçları ondan korkacak. Biz yaratıcımız ve Tanrı'mız önünde eğilelim ve O'na ibadet edelim. Çünkü O bizim Tanrı'mız ve biz O'nun otlağının halkıyız. Ve O'nun korumasında, denetiminde olan sürüyüz*" diyor. Bu söylenen sözleri şu anda da kendimiz için alabiliriz.

İsrail'in tarihi acaba neydi? Acaba niye bu kelimeleri söylemişler? Ne anlama geliyor? Bunlara bakmamıza gerek yok. Biz Mezmurlar'ı kendimiz için kullanabiliriz. Bu söylenen sözleri kendimiz için alabiliriz. Bu yüzden tarihteki kullanım gelecek ile, bugün arasında bir köprü oluşturuyor.

İşaya kitabı, *bu zamanda yaşayan krallıklar, bu zamanlarda kral olan kişiler sırasında yazılmış*. Belirli bir peygamber, belirli bir zaman ve belirli bir yer veriliyor bize. Sonrasında Mezmurlar dünyasına girdüğümüzde genel olarak Mezmurlar'ın belirli bir kimse tarafından söylendiği bellidir. Ve bu kimse de belirli bir zamanda belirli bir yerde yaşadı. Ancak şunu bilelim ki, Mezmurlar sadece bu kişinin hayati deneyimine bağlı değildir, kişinin yaşadığı yere, yaşadığı zamana bağlı değildir yalnızca.

Yeşu'nun tarihi zamanı, bu kitabı iyi yorumlayabilmek için, bizim için önemlidir. Aynı şekilde bu, İşaya kitabı için de geçerlidir. Tarihi durumun, şartların, olayların nasıl olduğuna bakarak İşaya kitabını yorumlayabiliriz. Bütün bu detaylar bu kitabı iyi yorumlamak için bizim için önemlidir.

Ancak Mezmurlar'ın tarihçesi, onların ifade edilmesi için veya yorumlanması için, o kadar önemli değil, çünkü Mezmurlar yalnızca İsrail'in tarihi bir dönemini göstermez. Eğer dikkatle okuyacak olursanız gerçekten de tarihsel bir ipucuna rastlamak mümkün değildir; *"Ne zaman yazılmış?"* gibi. Bu tip tarihi sorulara cevap veremezsiniz. Bu da Mezmurlar'ın karakteri veya bağlamını öyle gösteriyor ki, her hangi bir zamanda yazılmış olabilir. Yani *"ille şu tarihe aittir"* diye bize bir şey göstermiyor.

Mezmurlar'ın duası şöyledir: bir kimse her hangi bir yerde, her hangi bir zamanda, her hangi bir durumda olabilir; ve Mezmurlar kişilerin kolayca kullanabileceği bir durumdadır.

Mezmurlar esasında insanın varlığıyla ilgili deneyimlerle bağlantılıdır. Mezmurlar yalnızca İsrail'in deneyimleriyle ilgili değil, yalnızca tek bir kişinin deneyimleriyle ilgili değildir. Mezmurlar'daki geniş açığa bakacak olursak çok farklı insan deneyimleriyle karşılaşırız. Mesela bazıları korku veya ümitsizlikle ilgili Mezmurlar'dır. Ama böyle bir örnekte öyle bir deneyimlerden geçiyorum ki, hayat sanki bir sel gibi ve ben boğulmak üzereyim. Bu tür Mezmurlar da benzer sıkıntılardan geçerken bizlerin duaları oluyor.

Hayattaki geçiş dönemlerini gösteren Mezmurlar, terk edilme deneyimleri, Tanrı'nın varlığını hissetmek veya hissedememek veya günahı çok güçlü bir derecede hissetmek; Tanrı'nın güvenilir olduğuna dair yaşadıklarımız ve bazen geçici şeylerle ilgili deneyimler...

Pek çok Mezmur'da Tanrı'nın bize olan yardımlarından bahseder. Eğer geniş açıdan ele alınırsa, Mezmurlar yalnızca Davut'un veya her hangi bir kişinin deneyiminden değil, genelde insan deneyiminden, insan hayatından bahseder.

Mezmurlar bilinen insan durumlarını ele alır. Bilinen bir insanın durumundan bahsettiği için, bize kendilerini

ifade edebilirler, yani ifadeler açısından bizim için anlaşılır durumundadırlar. Mezmurlar bu bağlam veya içeriği ile geçmişten şimdiki zamana doğru bir bağlantı kuruyor.

Bazı Mezmurlar'da tarihi durumlara göre, bazı tarihi durumları bize gösteriyor gibi gözüküyor. 51.ve 60. Mezmurlar, Davut'un Mezmurlar'ı olarak adlandırılır. Belki bu Davut'un yazdığı Mezmurlar'a bakıp, *"ben İsrail kralı değilim ki, benim için bu Mezmur'un ne anlamı var?"* diyebilirsiniz. Ancak bu Mezmurlar'da yalnızca güçlü bir kral gösterilmiyor bize; Davut tipik bir insan gibi tanıtılıyor. Davut da bizim gibi hem iyi hem kötünün karışmış olduğu bir karışımla ortaya çıkan bir insandı. Mesela sevinç ve çaresizlik, itaat etme ve itaatsiz davranma; Davut'ta da, Eski Ahit'te de bize gösterilen her insana benziyor.

Bu Mezmurlar tarihsel olarak gösterilse bile, yine de karakter olarak fazla farklılık göstermiyorlar. Bize cesaret verecek başka bir nokta daha, kendimizi Yeni Ahit insanları olarak görüyoruz, Mesih'in Kilisesi olarak görüyoruz. Tanrı Halkı'nın üyeleri olarak da, Mezmurlar aracılığı ile aynı zamanda biz kendi İsrail halkıyla yakınlığımızı, akrabalığımızı görüyoruz.

Ancak şöyle de diyebiliriz, *"biz Yeni Ahit insanlarıyız, onlar da Eski Ahit insanları; bu yüzden de Mezmurlar, Eski Ahit insanlarına ait bir konu; bu yüzden Mezmurlar bizim için garip ve yabancı bir bölge..."*

Ancak ilk kilise bu şekilde hissetmedi. Tabii, ilk kilisede olanlar, ilk imanlılar, Mezmurlar'la kendileri arasında böyle bir mesafe, bir yabancılık hissetmediler. Kendilerinin yabancı bir bölge içinde olduklarını düşünmediler. Ve Mezmurlar'ı şu şekilde okudular: **Tanrı, Mesih aracılığı ile ne yaptı; Mesih'te ne yaptı?** Onlara özellikle Mezmur 23 çok aşınaydı: “*Rab benim çobanımdır.*” Özellikle de öbür tarafta da Mesih'in sözleri ilk kiliseye çok aşınaydı (Yuhanna 10:11): “*Ben iyi çobanım.*”

Gördüğünüz gibi tam aksine Mezmurlar, yabancı bir bölgede olan ve bize aşına olmayan bir konu değildir. İlk kilise Mezmur 43'ü okuyordu: “*Rab ışığını ve gerçeğini bize yolla.*” Ve Mesih diyor ki, “*Ben ışık ve gerçeğim...*”

Mezmur 2'de Mesih “*Mesh edilmiş olan*” ve Mezmur 16'da Mesih “*Dirilmiş olan*” bir karakter olarak karşımıza çıkmaktadır. Yine Mezmur 118'de Mesih İsa'nın Kudüs'e girişini görüyoruz: “*Hozana, Hozana*” diye zafer sesleriyle bağırışları duyuyoruz. Yine tekrar edelim, Mezmurlar Yeni Ahit için yabancı bir bölge değildir.

Mezmurlar Mesih'i ve Yeni Ahit'in öğretişini bize açıyorlar, gösteriyorlar. Bu yüzden Mezmurlar'ı çalışmak ve okumak için pek çok sebebimiz var. Okumamız için bize Tanrı'nın Sözü olarak verilmişlerdir ve ilahi olarak söylememiz için ve dua etmemiz için bir sebeptirler.

Şimdi bir adım geriye giderek Mezmurlar'a bir bütün olarak bakalım. Mezmurlar'ı 150 farklı Kutsal Kitap yazısı olarak görebiliriz. Her Mezmur'u ayrı ayrı okuyabilir veya ilahi olarak söyleyebiliriz; ve her Mezmur'u ayrı ayrı dua olarak Tanrı'ya sunabiliriz. Bunu yaparken de gerçekten bereket alıyoruz. Ancak bu 150 Mezmur bir arada Kutsal Kitap'ın bir bölümünü oluşturuyor. Ancak bu kitap, Romalılar kitabı gibi aynı mantık devamını içermez. Samuel kitapları veya Luka İncil'i gibi, tek bir öykü gibi anlatmaz. Ancak bu 150 bölümlük kitap bizim dikkatimizi çekmesi gereken bir teolojiden ve aynı zamanda bir birlikten bahseder. Bu kitabın birliğini bize gösteren bazı şeyleri aklımızda tutmamız gerekiyor.

Eğer kitaba genelde bakacak olursak, beş bölüme ayrıldığını görürüz. Bu beş küçük kitapçık, tüm Mezmurlar kitabının içinde doksolojiyle (yüceltme) ya da Tanrı'ya övgüyle bitiyor *–bu konuda biraz düşünelim.*

Mezmur kitabını açıyoruz ve onun içinde beş tane kitapçık görüyoruz. Bu size tanıdık gelmiyor mu? Tevrat beş kitaptan oluşuyor; bu kitap o şekilde ayarlanmış ki, bize başka bir şey hatırlatsınlar. Bu Mezmur koleksiyonu, Tevrat kitabının arkasından şekillendirilmiş gibi gözüküyor. Bu Mezmurlar'ın bu şekilde yazılmış olması, toplanması, ikinci tapınağın yapılışından sonraki zamana rastlıyor.¹

¹ Zerubabel zamanında İ.Ö. 520-515 tarihleri arasında.

Mezmurlar kitabı genel ibadet için, halkın ibadeti için tapınmada kullanılan ana ilahileri oluşturuyor. Ancak şu soruyu sorabiliriz: Neden beş kitap halinde düzenlenmiş bütün kitap? Belki cevap şurada olabilir. Bu zamanlarda Sinagog özellikle önem açısından geliyordu, büyüyordu. Çünkü Yahudilerin hayatı tapınaktan çok Sinagogların etrafında gelişmeye başlıyordu. Bu da Zerubabel'den önceki zamanı bize gösteriyor. Bu yüzden sürgün zamanında Sinagoglar İsrail halkı için, hem dua yeri hem de Kutsal Ayetleri çalışma yeri olarak kullanılırdı ve İsrail halkının imanı bu şekilde korundu. Tabii, bu beş kitap halinde toplanan Mezmur kitabı, yalnızca ibadet için değil, bilgelik için de kullanılıyordu; sadece ilahi söylemek için kullanılmıyordu, bütün insan yaşamı için kullanılıyordu.

Burada kitabın düzeni, bir noktaya dikkatinizi çekmek istiyor. Musa'nın Tevrat'ı olduğu gibi, Davut'un da Tevrat'ı var. Çünkü Mezmurlar Tevrat yerine geçiyor. Tora ya da Tevrat'ı "Yasa" olarak tercüme ediyoruz. Ancak "Yasa" kelimesi en iyi çeviri değil. Çünkü "Tora" kelimesi, "*başlıca öğretiler veya bilgi verme*" anlamına geliyor. Örnek olarak 1. Mezmur'a bakalım: eğer Mezmurlar'ı devamlı okuyorsanız, gerçekten bazı Tevrat Mezmurları'na rastlıyorsunuz ve bunu fark edeceksiniz (*Mezmur 1:1-3*). Mezmur yazarına göre burada bereketlenmiş insan hangisidir? 3. ayette gösterilen Tanrı'nın öğretisinden, Tanrı'nın Tevrat'ından hoşnut olan kimsedir. Ve gece gündüz

onun üzerine derin, derin düşünür. Ve sonucu 3. ayette görüyoruz, hayatı gerçekten geliyor, bereketleniyor.

Tehlikeyi görebiliyor musunuz? Eğer Tevrat'ı düşünmüyorsak, Tanrı'nın Yasası'nı düşünmüyorsak Mezmurlar bir gerçeğe işaret ediyor: o zaman *"Kötülerin öğüdüyle yürüyeceğiz."*

Demek ki kötülerin yolundan uzak durabilmek için, Tanrı'nın öğretisini derin düşünmemiz (Tesniye 6:1-9) lazım.

Şimdi 19'a geçelim: Mezmur'da, Yaratıcı olan Tanrı'ya hamtlar sunuluyor. Bu da bir Tevrat Mezmuru'na örnek. Ruhunuza 1. Mezmur'da olduğu gibi bereketlenmiş bir hayatı tekrar getirmek istiyor musunuz? O zaman Rab'bin Yasası'nı çalışın. Bilge olmak istiyor musunuz? Rab'bin emirlerini öğrenin.

Görüyoruz ki, Mezmurlar bizi Tevrat'a doğru götürüyor. Bu da bereketlenmiş bir insanın başka bir şekilde anlatıldığı olan 119. Mezmur da, başka bir Tevrat Mezmur'u olarak karşımıza çıkıyor.

Bu üç Mezmur'u tüm Mezmur kitabı içinde, geniş bir bağlam içine oturmamız gerekiyor. Ancak kitabın beş bölüm olması, bize bütün Mezmurlar'ın, esasında Tevrat Mezmurlar'ı olduğu, Tanrı'nın Yasası ve Tanrı'nın doğru öğretisi ile ilgili olduğunu gösteriyor. Çünkü bütün kitap, bereketli bir hayat için verilen

bilgiler öğretişler içeriyor. Yukarıda söylediğim gibi, Musa'nın nasıl bir Tevrat'ı vardıysa, aynı şekilde Davut için de Mezmurlar bir Tevrat yerini tutmuştur. Bu yüzden böyle bir bakış açısı Mezmurlar'ı anlamamıza bize yardımcı olacaktır.

Mezmurlar kitabındaki sıra düzeninin bize göstermek istediğı nedir? Bize 1. Mezmur'da bereketlenmiş insanı gösteriyor. Bereketlenmiş insan kim? Tanrı'nın Yasası'nı gece gündüz düşünen insandır. Ve bütün kitap boyunca da Mezmurlar'da görüyoruz ki, Davut da bu bereketlenmiş kişidir.

İlk üç Mezmurlar'a bakalım: 1. Mezmur'da şöyle diyor: *kendini Tanrı'nın Yasa'sına veren insan bereketlenmiştir.* 2. Mezmur'un sonuna bakalım: burada da "mutlu" olmanın veya bereketli olmanın ne anlama geldiğini bize anlatıyor. Ve gördüğümüz gibi 2:12. ayetinde "Ne mutlu O'na sığınanlara" diyor. Demek ki mutlu hayat, gerçekten bereketli hayat basit bir durum: Tanrı'nın Tevrat'ından zevk alıyoruz; ve bu yüzden O'na sığınıyoruz.

Bereketli hayatı açıkladığını gördükten sonra, bu iki Mezmur'dan sonra 3. Mezmur'a dönüyoruz. Ve burada da bereketli ve mutlu olan insanın neye benzediğini hemen görüyoruz. Tarihler'de Samuel'in seçtiğı güçlü kral Davut'tur bu. Ve Tanrı tarafından seçilen Rab'bin mesh edilmiş olan kralı Davut... Ancak şu konuya dikkat edin: bu Mezmur'da Davut'un güçlü kral

olduğunu düşünemeyiz. Burada Davut'u zayıflığında ve ihtiyacında bir insan olarak görüyoruz –*bizim gibi*.

Davud'un, oğlu Avşalom'dan kaçtığı zaman yazdığı Mezmur'dur, 3. Mezmur. Böylece Mezmurlar'ı sıra ile okurken bereketli ve mutlu olan bir kimsenin, gerçekten Tanrı'ya ihtiyacı olan, O'nun sevgisine dayanan bir kimse olduğu karşımıza çıkıyor. Bu Mezmur'da Davut'u büyük ihtiyaç içinde olan bir kimse olarak görüyoruz. Ve Davut burada Tanrı'nın sarsılmaz sevgisi için ağlayan bir kimse olarak duruyor.

Davut'un kendisi bir kraldır, aynı zamanda Tanrı'ya bağlı olan bir insandır. Ve burada Davut bize şunu gösteriyor: Tanrı'nın kurtuluşuna ihtiyacı olan bir insan... Tehlike ortasında Tanrı'ya güven duyuyor. Davut'un Mezmurlar'ının geri kalanı için, Mezmur 3 bize bir temel oluşturuyor. Ve Mezmurlar kitabı boyunca bu temel yine tekrar ve tekrar karşımıza çıkıyor: bu temel hem ihtiyaç duyma hem de güvenme olayıdır.

Bu durum kendi bütünlüğünde Mezmurlar'ın niteliğini ve birliğini bize gösteriyor. Ve Mezmur 1 ve 2 tüm Mezmurlar kitabına bir giriş rolü üstleniyor.

Tüm Mezmurlar'a hem hamt hem de dua olarak, dev bir tapınma yeri olarak bakalım. Bu tapınma yerine geldiğimiz zaman 1. Mezmur bize bir kapı oluyor. Ve biz 1. Mezmur aracılığıyla bu kapıdan giriyoruz. Bir

soru var bu kapıdan geçerken, 1. Mezmur'da herkese sorulan bu soru sizce nedir? Siz hangi taraftasınız? Bereketlenmiş olan, mutlu olan kimsenin tarafında mısınız; yoksa hain olan kimsenin tarafındasınız? Tevrat'ı mı düşünüyorsunuz? Yoksa kötülerin derneğinde mi oturuyorsunuz? Tanrı'nın öğretişleri ile mi yoksa kötülerin öğretişi ile mi yaşıyorsunuz?

Yani ilk sorulan soru, 1. Mezmur kapısından girerken "sen kimsin?" sorusudur. Tanrı'nın huzuruna girerken "ben kimim?" sorusu ile 1. Mezmur bizi bu kitaba sokuyor. Bütün kitaba ne şekilde yaklaşmamız gerektiğini bize gösteriyor.

Sonra 2. Mezmur'a dönüyoruz. Ve 2. Mezmur'a da girdiğimizde Tanrı'nın Sözü'nü tutan kimseyle karşılaşıyoruz. 1. Mezmur bize kötü ve doğru olan arasındaki farkı veriyor. Ve 2. Mezmur ise, Tanrı'nın seçtiği yönetici ve milletler arasındaki farkı gösteriyor. Milletler aralarında öğütleniyorlar, neden? Kendileri Tanrı'nın yönetiminden özgür olsunlar diye söz birliği içine giriyorlar. Ama 2:12 ayetinde "Ne mutlu Tanrı'ya sığınanlara" diyor. Yine gördüğümüz gibi 1. ve 2. Mezmurlar, yaşam şeklini bize özetliyor ve bu da bir yerde, bütün kitabın özetidir.

Rab'bin öğretişlerinden zevk almamız bize öğütleniyor. Bu kapıdan girdikten sonra sıra neye geldi, kime geldi? Daha 143 tane Mezmur var. Ve bu 143 Mezmur, hayatın neye bezediğine dair bize açıklamada bulunuyor. Az önce gördüğümüz gibi, 3. Mezmur da

bize hayatın neye benzediğini gösterdi. Ancak Mezmur 3'ten sonra 142 Mezmur da aynı şekilde, bize hayatın neye benzediğine dair bir fikir veriyor.

Tanrı'ya sığındığımız zaman hayatımız buna benziyor: eğer Rab'bin öğretilerinden zevk alıyorsak, hayatımız bu şekilde "*bereketlenmiş*" olacaktır. Ve son 6 Mezmur (145-150) birbirini takip eden birer hamt Mezmur'u olarak bitiyor. Bu yapı bize neyi gösteriyor? Bütün gördüğümüz yaşam türü; dua olsun, ilahi olsun; en önemli noktanın, en üst doruk noktasının Rab'be hamt etmek olduğudur.

Pavlus'un Romalılar Mektubunda söylediği şeyi Mezmurlar bize muhteşem bir şekilde gösteriyor. Bu yaşam dua ve Rab'be hamt etmek demek oluyor; yaşam dahil, her şey O'nun aracılığıyla ve O'ndan oldu; ve her şey O'ndan kaynaklanıyor. Ve bu gerçek de bizi Yaraticımıza bütün izzeti, bütün yüceliği sunmaya yönlendiriyor (Romalılar 11).

Burada Mezmurlar'ın ilginç bir yapısını biraz daha görebiliriz. Bu dikkatinizi çekmek istediğim ilginç nokta da ağıt şeklinde yazılan Mezmurlar'dır. Hamt Mezmurlarını sayı olarak geçiyorlar. Ve bunların birbirleriyle olan düzenlenmesi de rastgele değildir. Dikkat ederseniz Mezmurlar, başlangıçta kitap olarak, ağıt ağırlığında karşımıza çıkıyor. Ancak bütün kitap boyunca hamt çok hafif olarak sesini çıkartıyor. Bu Mezmurlar kitabının düzenine bakarsanız, gördüğünüz gibi kitap ilerledikçe ağıt azalıyor.

Ve ağıt azaldıkça gördüğünüz gibi orada hamt yükseliyor. Böylece kitabın son Mezmurlar'ına geldiğimizde gerçekten bir hamt patlaması ortaya çıkıyor (145-150 Mezmurlar).

126. Mezmur'de gördüğümüz şey bir benzetmeye (mesel) veya bir resme benziyor. Yani Mezmur 126'ya baktığımızda, bir örnek görmüş oluyoruz. 126. Mezmur'da şöyle okuyoruz: "Gözyaşıyla ekenler sevinçle biçecekler."

Tüm Mezmurlar kitabının teması Rab'be yapılan gerçek hamt, samimi övgüdür. Mezmurlar'ın seslenişi kendi esas toprağını, esas merkezini ağıtlarda, sıkıntılarda buluyor.² Yani Mezmurlar'ın seslenişindeki olayların merkezinde olan şey hayatın içindeki acı şeylerden çıkıyor; bu acı şeylerden geçtikçe de Tanrı'ya karşı gerçek bir hamt ve övgü yüceltmesi doğuyor.

Türk kilisesi için doğru mu bilmiyorum ama, yıllardır sanki Amerikan kilisesinde, hiç ağıt şeklinde Mezmur duymadım.³ Hayatın zor ve karanlık şeylerinden uzak kalmak istiyoruz. Ancak Mezmurlar'a göre biz hayatın zorluklarıyla, karanlık yönleriyle yüz yüze geldiğimizde, gerçek hamt ortaya çıkıyor.

² I.Petrus 2:21-25, Luka 9:23-25, Yuhanna 6:33, İbraniler 2:10

³ Ama kilise takviminde alçalış döneminde bu sıkıntı yakarışları ve ağlayış Mezmurları'na ibadet düzeni içinde sıklıkla yer verilmiştir.

Ancak sistematik bir okuma için hem ağıt hem hamt konusunu bilmemiz önemlidir. Mezmurlar Kitabı hayatın kaçınmak istediğimiz diğer yönlerini ve Kutsal Kitap'ın diğer bölümleri ile bizi yüzleştiriyor.

Ana konumuza dönelim; bu kitabın düzeni bize kitabın birliğini gösteriyor. Bu tip model de, bize Tanrı'ya ibadet konusunda bir yol gösteriyor; bir model olarak ortaya çıkıyor ve bu şekilde Tanrı'ya ibadet ediyoruz.⁴

Son bir noktaya daha bakalım: Mezmurlar'ın ilahiyat açısından da birliği var. 150 tane farklı teoloji yok ve Mezmurlar'da farklı ilahiyat fikirlerinin topluluğuyla karşılaşmıyoruz. Mezmurlar'a bütün olarak baktığımızda, birbiriyle tutarlı teolojik bir fikirle karşılaşmıyoruz.

James Mais adında Yeni Ahit profesörüne göre Mezmurlar'ı şu şekilde özetleyebiliriz: "*Rab Kraldır, Rab tahtında oturuyor.*"

Tanrı'nın krallığı hem yaratılışla hem de kurtuluşla ilgilidir. Çünkü Rab Her Şeye Egemendir –*Egemenlik süren Kral...* Ve kendi halkı olan bir kral var, Sion'da oturuyor. Mesh edilmiş olan Davut aracılığıyla egemenliğini sürdürüyor. Ve kendi Yasası'nı halkına

⁴ Böylece Tanrı'ya sadece iyilikleri, kurtarışı, mucizeleri, sağlayışı ve bereketleri için övgü ve şükran sunmuyoruz; ama sıkıntı ve zorluk zamanlarında ağlayışlarımızı da O'na getirerek zor zamanlarda O'na sığınıyor ve böylece Tanrı'yı yaşamın, ölümün, dirilişin, kurtarışın, sonsuz yaşamın Rabbi olarak yüceltmiş oluyoruz.

vermiş ve bu Yasası aracılığıyla da kendi planını, iradesini belirtiyor. Tanrı, krallığı aracılığıyla da yenilenmiş bir bütünlüğünü dünyaya getirmek istiyor. Ancak milletler O'na karşı zıtlıyorlar ve Tanrı'ya karşı çıkıyorlar (*Ama Tanrı zafer kazanacağı için insanların bu planlarına bakınca gülüyor -2:4*).